

SVRAB (SCABIES)

Smjernice za prevenciju, dijagnostiku i liječenje

1. Epidemiološki kontekst: *Zašto sada?*

Svrab je globalno prisutan s oko 300 milijuna slučajeva godišnje. U Hrvatskoj su zabilježene cikličke promjene s ponovnim uzlaznim trendom.

2. Etiologija i prijenos

- **Uzročnik:** Grinja *Sarcoptes scabiei* var. *hominis*, koja parazitira isključivo u koži čovjeka.
- **Način prijenosa:** Primarno izravnim kontaktom "koža-na-kožu" (potreban kontakt od 5 do 10 minuta). Rjeđe preko odjeće i posteljine jer grinja izvan domaćina preživljava samo 2 do 5 dana.
- **Inkubacija:**
 - Prva infestacija: 2 do 6 tjedana (do 8 tjedana).
 - Reinfestacija: Simptomi se javljaju već za 1 do 4 dana.

3. Klinička slika

Klasični svrab:

- Dominantni simptom: intenzivan svrbež, izraženiji noću i u toplini.
- Lokalizacija: između prstiju, zapešća, laktovi, pazusi, struk, spolovilo.
- Specifičnost kod djece: osip može zahvatiti lice, vrat, dlanove i tabane.
- Moguće komplikacije: sekundarne bakterijske infekcije.

Krustozni (*norveški*) svrab:

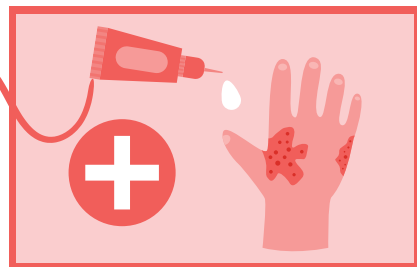
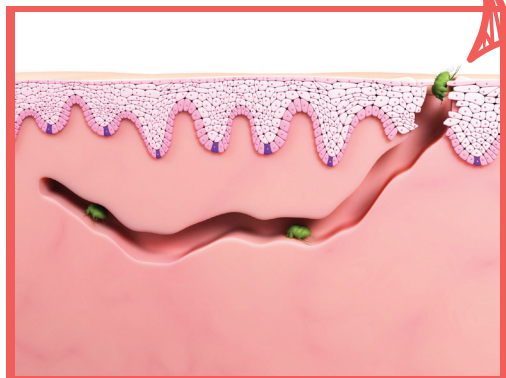
- Javlja se kod imunokompromitiranih osoba.
- Karakteriziraju ga zadebljale kraste i izrazito velik broj parazita.

Oprez:

visoko zarazan, čak i kratkim kontaktom, a svrbež može izostati

4. Dijagnostika

- Osnova: klinička slika + kontakt s oboljelim.
- Potvrda: mikroskopski nalaz strugotine kože (uzročnik, jajašca, feces) ili *Ink* test.

Važno:

*negativan mikroskopski nalaz
ne isključuje dijagnozu svraba!*

5. KLJUČNE PORUKE ZA PRAKSU (liječenje i mjere)

1. Koga liječiti?

Liječiti oboljelog I SVE BLISKE KONTAKTE ISTOVREMENO, čak i ako su asimptomatski. Ovo je ključno za sprječavanje reinfestacije.

2. Terapija izbora

- 5% Permetrin (krema/gel): nanosi se na cijelo tijelo.
- Kod oboljelih postupak treba ponoviti za 7 dana.

3. Dekontaminacija okoline

- Posteljinu i odjeću oprati na minimalno 60 stupnjeva.
- Predmete koji se ne mogu prati hermetički zatvoriti u vreće na 3 do 7 dana.

4. Nakon liječenja

- Upozorite pacijente: svrbež može trajati 2 do 3 tjedna nakon uspješne terapije, kao posljedica alergijske reakcije na bjelančevine grinje. To ne znači nužno neuspjeh liječenja.
- Povratak u kolektiv (vrtići, škole, posao) moguć je 24 sata nakon prvog tretmana, uz oprez.

5. Administrativne obaveze

- Obavezna prijava bolesti nadležnoj epidemiološkoj službi.
- Edukacija pacijenata ključna je za uspjeh suzbijanja epidemije.